

Верховний
Суд

ОГЛЯД

судової практики розгляду

Верховним Судом справ за заявами про
видачу судового наказу, якщо заявником
та боржником є юридична особа або
фізична особа – підприємець

Січень – вересень 2019 року

ЗМІСТ

1. Нормативно-правове регулювання	3
2. Підстави та умови видачі дубліката судового наказу	5
3. Строки пред'явлення судового наказу до виконання	10
4. Окремі питання, що виникають під час судового розгляду справ за заявами про видачу судового наказу	13

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

У статті 129-1 Конституції України закріплено, що судові рішення є обов'язковим до виконання. Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку. Контроль за виконанням судового рішення здійснює суд.

Згідно з частиною першою статті 115 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) в редакції, чинній до 15.12.2017, рішення, ухвали, постанови господарського суду, що набрали законної сили, є обов'язковими на всій території України і виконуються у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

Виконання рішення господарського суду провадиться на підставі виданого ним наказу, який є виконавчим документом. Після набрання судовим рішенням законної сили наказ видається за заявою стягувачу чи прокурору, який здійснював у цій справі представництво інтересів громадянина або держави в суді, або надсилається стягувачу рекомендованим чи цінним листом (частина перша статті 116 ГПК України в редакції, чинній до 15.12.2017).

Відповідно до статті 326 ГПК України (в редакції Закону України від 03.10.2017 № 2147-VIII, чинній з 15.12.2017) судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, – і за її межами. Невиконання судового рішення є підставою для відповідальності, встановленої законом.

Частиною першою статті 327 ГПК України в редакції, чинній з 15.12.2017, передбачено, що виконання судового рішення здійснюється на підставі наказу, виданого судом, який розглядав справу як суд першої інстанції.

У разі пропуску строку для пред'явлення наказу, судового наказу до виконання з причин, визнаних судом поважними, пропущений строк може бути поновлено. Заява про поновлення пропущеного строку подається до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції, і розглядається в судовому засіданні з повідомленням учасників справи. Їхня неявка не є перешкодою для вирішення питання про поновлення пропущеного строку. Суд розглядає таку заяву в десятиденний строк. Про поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання суд постановляє ухвалу (стаття 329 ГПК України в редакції, чинній з 15.12.2017).

Підпунктом 19.4 пункту 1 розділу XI «Перехідні положення» ГПК України в редакції, чинній з 15.12.2017, визначено, що у разі втрати виконавчого документа суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, незалежно від того, суд якої інстанції видав виконавчий документ, може видати його дублікат, якщо стягувач або державний виконавець, приватний виконавець звернувся із заявою про це до закінчення строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Про видачу дубліката виконавчого документа постановляється ухвала у десятиденний строк із дня надходження заяви. За видачу стягувачу дубліката виконавчого документа справляється судовий збір у розмірі 0,03 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Ухвала про видачу чи відмову у видачі дубліката виконавчого документа може бути оскаржена в апеляційному та касаційному порядку.

У пункті 5 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження» (набрав чинності 05.10.2016) зазначено, що виконавчі документи, видані до набрання чинності цим Законом, пред'являються до виконання у строки, встановлені цим Законом.

Відповідно до положень частин першої та другої статті 12 названого Закону виконавчі документи можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох років, крім посвідчень комісій по трудових спорах та виконавчих документів, за якими стягувачем є держава або державний орган, які можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох місяців. Строки, зазначені в частині першій цієї статті, встановлюються для виконання рішення з наступного дня після набрання ним законної сили чи закінчення строку, встановленого в разі відстрочки чи розстрочки виконання рішення, а якщо рішення підлягає негайному виконанню – з наступного дня після його прийняття.

Згідно з частиною четвертою цієї статті строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються у разі:

- 1) пред'явлення виконавчого документа до виконання;
- 2) надання судом, який розглядав справу як суд першої інстанції, відстрочки або розстрочки виконання рішення.

Стягувач, який пропустив строк пред'явлення виконавчого документа до виконання, має право звернутися із заявою про поновлення такого строку до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції (частина шоста статті 12 Закону України «Про виконавче провадження»).

2. ПІДСТАВИ ТА УМОВИ ВИДАЧІ ДУБЛІКАТА СУДОВОГО НАКАЗУ

2.1. Обов'язковою умовою видачі дублікату наказу є звернення до суду з відповідною заявою в межах встановленого законом строку для пред'явлення наказу до виконання або поновлення такого строку за рішенням суду

У справі № 5023/1702/12 подано касаційну скаргу на постанову апеляційного господарського суду, якою залишено без змін ухвалу місцевого господарського суду про поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання та видачу дублікату наказу.

КГС ВС, залишаючи без змін постанову апеляційного господарського суду, зазначив таке.

Частиною першою статті 327 ГПК України встановлено, що виконання судового рішення здійснюється на підставі наказу, виданого судом, який розглядав справу як суд першої інстанції.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини» суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

У частині першій статті 6 Конвенції закріплено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом.

Відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини право на суд, захищене статтею 6 Конвенції, було б ілюзорним, якби національна правова система Високої Договірної Сторони дозволяла, щоб остаточне, обов'язкове для виконання судового рішення залишалося невиконаним на шкоду будь-якій зі сторін. Було б незрозуміло, якби стаття 6 детально описувала процесуальні гарантії, які надаються сторонам у спорі, а саме: справедливий, публічний і швидкий розгляд, – і водночас не передбачала виконання судових рішень. Якщо тлумачити статтю 6 як таку, що стосується виключно доступу до судового органу та судового провадження, то це могло б призводити до ситуацій, що суперечать принципу верховенства права, який договірні держави зобов'язалися поважати, ратифікуючи Конвенцію. Для цілей статті 6 виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватися як складова частина «судового розгляду» (див. рішення від 19.03.1997 у справі «Горнсбі проти Греції» (Hornsby v. Greece), від 20.07.2004 у справі «Шмалько проти України»).

Підпунктом 19.4 пункту 1 розділу XI «Перехідні положення» ГПК України визначено, що у разі втрати виконавчого документа суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, незалежно від того, суд якої інстанції видав виконавчий документ, може видати його дублікат, якщо стягувач або державний виконавець, приватний виконавець звернувся із заявою про це до закінчення строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Про видачу дублікату виконавчого документа постановляється ухвала у десятиденний строк із дня надходження заяви.

ГПК України не надає права відмовити в задоволенні заяви про видачу дублікату наказу з мотивів її необґрунтованості та не зобов'язує стягувача наводити причини втрати наказу. За встановлення факту невиконання судового рішення видача дублікату наказу не порушує прав боржника та не покладає на нього додаткових зобов'язань, оскільки дублікат наказу має повністю відтворювати втрачений наказ, у тому числі містити дату його видачі. Натомість відсутність наказу у стягувача унеможлиблює виконання рішення суду та порушує його права.

Водночас обов'язковою умовою видачі дублікату наказу є звернення до суду з такою заявою в межах встановленого законом строку для пред'явлення його до виконання або поновлення за рішенням суду.

Ураховуючи наведене, КГС ВС зазначив, що місцевий та апеляційний господарські суди, повно і всебічно дослідивши обставини справи, перевірили їх на підставі поданих доказів, яким дали необхідну оцінку, з дотриманням норм матеріального та процесуального права, навівши в судових рішеннях у справі необхідне мотивування, встановивши наявність підстав для поновлення пропущеного строку для пред'явлення наказу до виконання, дійшли обґрунтованого висновку про задоволення заяви про видачу дублікату виконавчого документа з метою реалізації права на його повторне пред'явлення до виконання.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 23.05.2019 у справі № 5023/1702/12 можна ознайомитися за посиланням: <http://http://reyestr.court.gov.ua/Review/81910842>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановках КГС ВС від 21.03.2019 у справі № 11/477-ПД-08, від 21.01.2019 у справі № 916/215/15-г, від 10.09.2018 у справі № 5011-58/9614-2012, від 10.04.2018 у справі № 24/234, від 18.06.2019 у справі № 910/10196/15.

2.2. Зміна найменування організаційно-правової форми товариства не перешкоджає йому звернутися із заявою про видачу дублікату наказу

У справі № 17/32 подано касаційну скаргу на постанову апеляційного господарського суду, якою залишеною без змін ухвалу місцевого господарського суду щодо задоволення заяви про видачу дублікату наказу та залишення без розгляду доповнення до заяви стосовно заміни учасників справи їх правонаступниками, а також залучення їх до справи.

КГС ВС, залишаючи без змін рішення попередніх судових інстанцій, зазначив таке.

Підпунктом 19.4 пункту 1 розділу XI «Перехідні положення» ГПК України передбачено, що у разі втрати виконавчого документа суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, незалежно від того, суд якої інстанції видав виконавчий документ, може видати його дублікат, якщо стягувач або державний виконавець, приватний виконавець звернувся із заявою про це до закінчення строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Про видачу дублікату виконавчого документа постановляється ухвала у десятиденний строк із дня надходження заяви.

КГС ВС з'ясував, що виконавче провадження було відкрито на підставі наказу місцевого господарського суду та тривало на час розгляду судами заяви про видачу дублікату наказу (тобто стягувач пред'явив до виконання спірний наказ до закінчення

строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання), втрата зазначеного наказу підтверджується наявними у справі матеріалами, а тому суди дійшли правомірного висновку щодо наявності підстав для задоволення заяви про видачу дубліката наказу господарського суду.

Крім того, стосовно доповнень до заяви про заміну сторін виконавчого провадження та видачі дубліката наказу із зазначенням у ньому правонаступників – учасників виконавчого провадження суди попередніх інстанцій правомірно зазначили про те, що дублікат наказу має повністю відтворювати втрачений наказ, а заміна сторін виконавчого провадження здійснюється у порядку, визначеному процесуальним законом, а саме статтею 334 ГПК України, шляхом подання окремої заяви. Наведені висновки судів не оскаржуються у касаційній скарзі.

Як зазначив КГС ВС, необґрунтованими є наведені у касаційній скарзі доводи про те, що суди не мали підстав розглядати заяву про видачу дубліката наказу, оскільки стороною у справі було товариство, яке в подальшому змінило назву, а тому вирішенню питання про видачу дубліката наказу мало передувати рішення про заміну сторони у справі та у виконавчому провадженні. За змістом пункту 5 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» приведення діяльності відповідно до норм цього Закону, статутів та внутрішніх положень акціонерних товариств, створених до набрання чинності цим Законом, у тому числі зміна найменування акціонерних товариств з відкритого або закритого на публічне або приватне, не є перетворенням та не потребує застосування процедури припинення.

Тож у цьому випадку на виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» відбулася лише зміна найменування організаційно-правової форми товариства, що свідчить про наявність у нього права звернутися із заявою про видачу дубліката наказу в цій справі.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 20.05.2019 у справі № 17/32 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/81880295>.

2.3. Заміна боржника – сторони виконавчого провадження на одного із його засновників не відбувається, якщо діяльність боржника було припинено без правонаступництва, а саме ліквідовано за рішенням його засновників (учасників). Заява про видачу дубліката судового наказу не повинна ґрунтуватися на припущеннях про його втрату

У справі № 12/299 подано касаційну скаргу на постанову апеляційного господарського суду, якою залишено без змін ухвалу місцевого господарського суду про заміну боржника у справі на його правонаступника та видачу дубліката судового наказу.

КГС ВС, скасовуючи рішення попередніх судових інстанцій та ухвалюючи нове рішення, зазначив таке.

Як унормовано статтею 52 ГПК України (в редакції, чинній на час вчинення судами відповідної процесуальної дії), у разі смерті або оголошення фізичної особи померлою, припинення юридичної особи шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення), заміни кредитора чи боржника в зобов'язанні, а також в інших випадках

заміни особи у відносинах, щодо яких виник спір, суд залучає до участі у справі правонаступника відповідного учасника справи на будь-якій стадії судового процесу.

Згідно з приписами статті 334 ГПК України (в редакції, чинній на час вчинення судами відповідної процесуальної дії) у разі вибуття однієї із сторін виконавчого провадження суд замінює таку сторону її правонаступником.

Судами попередніх інстанцій встановлено, що діяльність боржника було припинено, а саме ліквідовано за рішенням його засновників (учасників), без правонаступництва.

Так, відповідно до статті 59 Господарського кодексу України (далі – ГК України) в редакції, чинній на час проведення ліквідаційної процедури щодо боржника, припинення діяльності суб'єкта господарювання здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації – за рішенням власника (власників) чи уповноважених ним органів, за рішенням інших осіб – засновників суб'єкта господарювання чи їх правонаступників, а у випадках, передбачених цим Кодексом, – за рішенням суду.

Відповідно до статті 104 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) в редакції, чинній на час проведення ліквідаційної процедури щодо боржника, юридична особа припиняється в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам – правонаступникам (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації. Юридична особа є такою, що припинилася, з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення. Порядок припинення юридичної особи в процесі відновлення її платоспроможності або банкрутства встановлюється законом.

Частиною другою статті 152 ЦК України передбачено, що акціонерне товариство самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями усім своїм майном. Акціонери не відповідають за зобов'язаннями товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах вартості акцій, що їм належать.

Учасник (засновник) юридичної особи не відповідає за зобов'язаннями юридичної особи, а юридична особа не відповідає за зобов'язаннями її учасника (засновника), крім випадків, встановлених установчими документами та законом (частина третя статті 96 ЦК України).

КГС ВС зазначив, що під час розгляду заяви стягувача в частині заміни сторони (боржника) його правонаступниками у порядку процесуального правонаступництва судами попередніх інстанцій не враховані як приписи статей 96, 152 ЦК України, так і те, що правонаступництва (як похідного правонабуття) у розумінні положень статей 52, 334 ГПК України у цьому випадку не відбулося.

Замінивши боржника на одного з його засновників (учасників) у порядку процесуального правонаступництва, суди попередніх інстанцій поклали на такого учасника відповідальність за зобов'язаннями юридичної особи, не врахувавши ані прямої норми закону, якою передбачено, що учасник (засновник) юридичної особи не відповідає за зобов'язаннями юридичної особи (крім випадків, установлених установчими документами та законом), ані суті процесуального правонаступництва.

Крім того, згідно зі статтею 120 ГПК України (в редакції, чинній на час звернення стягувача з відповідною заявою до суду) в разі втрати наказу господарський суд може

видати його дублікат, якщо стягувач або державний виконавець звернувся із заявою про це до закінчення строку, встановленого для пред'явлення наказу до виконання.

Про видачу дубліката наказу виноситься ухвала.

До заяви про видачу дубліката наказу мають бути додані:

- довідка установи банку, державного виконавця чи органу зв'язку про втрату наказу;
- при втраті наказу стягувачем – довідка стягувача, підписана керівником чи заступником керівника та головним (старшим) бухгалтером підприємства, організації, що наказ втрачено і до виконання не пред'явлено.

Задовольняючи заяву стягувача у відповідній частині, суди попередніх інстанцій не звернули уваги на те, що вона ґрунтується на припущеннях заявника, що наказ у справі № 12/299 направлений до ліквідаційної комісії боржника та втрачений з вини голови ліквідаційної комісії. Наявності документів, які підтверджували б відповідні обставини, судами не встановлено.

Отже, за наведених обставин КГС ВС дійшов висновку, що судові рішення попередніх інстанцій підлягають скасуванню як у частині задоволення заяви про заміну сторони (боржника) його правонаступниками у порядку процесуального правонаступництва, так і в частині задоволення заяви про видачу дубліката наказу в справі № 12/299, з прийняттям нового рішення про відмову в задоволенні заяв.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 06.02.2019 у справі № 12/299 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79670675>.

3. СТРОКИ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ СУДОВОГО НАКАЗУ ДО ВИКОНАННЯ

3.1. Законом України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження», який набрав чинності 05.10.2016, збільшено до трьох років строк пред'явлення до виконання як наказів суду, виданих після набрання ним чинності, так і наказів суду, які були видані на виконання судових рішень до 05.10.2016 та строк пред'явлення до виконання яких не сплив станом на 05.10.2016

У справі № 922/3137/15 подано касаційну скаргу на постанову апеляційного господарського суду, якою залишено без змін ухвалу місцевого господарського суду про відмову у видачі дубліката наказу.

КГС ВС, залишаючи без змін рішення судів попередніх інстанцій, зазначив таке.

Відповідно до частин першої та другої статті 22 Закону України «Про виконавче провадження» (у редакції, чинній на момент видачі наказу суду) виконавчі документи можуть бути пред'явлені до виконання в такі строки: 1) посвідчення комісій по трудових спорах, постанови судів у справах про адміністративні правопорушення та постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, – протягом трьох місяців; 2) інші виконавчі документи – протягом року, якщо інше не передбачено законом.

За змістом пункту 1 частини другої статті 22 названого Закону строки, зазначені у частині першій цієї статті, встановлюються для виконання судових рішень – з наступного дня після набрання рішенням законної сили чи закінчення строку, встановленого у разі відстрочки чи розстрочки виконання рішення, а в разі якщо судове рішення підлягає негайному виконанню, – з наступного дня після його постановлення.

Статтею 12 Закону України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження» (далі – Закон № 1404) передбачено, що виконавчі документи можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох років, крім посвідчень комісій по трудових спорах та виконавчих документів, за якими стягувачем є держава або державний орган, які можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох місяців. Строки, зазначені в частині першій цієї статті, встановлюються для виконання рішення з наступного дня після набрання ним законної сили чи закінчення строку, встановленого в разі відстрочки чи розстрочки виконання рішення, а якщо рішення підлягає негайному виконанню – з наступного дня після його прийняття.

Згідно з пунктом 5 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1404 виконавчі документи, видані до набрання чинності цим Законом, пред'являються до виконання у строки, встановлені цим Законом.

Отже, законодавець збільшив до трьох років строк пред'явлення до виконання як наказів суду, виданих після набрання чинності 05.10.2016 цим Законом, так і наказів суду, які були видані на виконання судових рішень до 05.10.2016 та строк пред'явлення до виконання яких не сплив станом на 05.10.2016.

У Рішенні Конституційного Суду України від 09.02.1999 № 1-рп/99 сказано, що за загальноновизнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Цей принцип закріплений у частині першій статті 58 Конституції

України, за якою дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце. Проте надання зворотної дії в часі таким нормативно-правовим актам може бути передбачено шляхом прямої вказівки про це в законі або іншому нормативно-правовому акті.

З огляду на викладене КГС ВС дійшов висновку, що на день набрання чинності Закону № 1404 річний строк пред'явлення наказу суду не сплив, а тому з урахуванням положень пункту 5 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону до зазначеного наказу застосовуються положення про збільшення цього строку до трьох років.

Водночас, залишаючи без змін судові рішення, КГС ВС зазначив, що на момент звернення стягувача із заявою про видачу дублікату наказу трирічний строк для його пред'явлення до виконання минув, а тому господарські суди першої та апеляційної інстанцій правомірно відмовили у задоволенні вимог щодо видачі дублікату виконавчого документа.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 30.07.2019 у справі № 922/3137/15 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83326862>.

Аналогічна правова позиція викладена в постановах КГС ВС від 28.12.2018 у справі № 910/11424/15, від 20.05.2019 у справі № 904/10285/15.

3.2. Строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються таким пред'явленням. Після переривання перебіг строку поновлюється, а час, що минув до переривання строку, до нового строку не зараховується

У справі № 901/2027/13 подано касаційну скаргу на постанову апеляційного господарського суду, якою залишено без змін ухвалу місцевого господарського суду щодо задоволення заяви про видачу дублікату наказу.

КГС ВС, залишаючи без змін судові рішення місцевого та апеляційного господарських судів, зазначив таке.

Судами попередніх інстанцій встановлено, що Центральним відділом Державної виконавчої служби Сімферопольського міського управління юстиції Автономної Республіки Крим відкрито виконавче провадження з виконання наказу місцевого господарського суду у справі № 901/2027/13, що підтверджується постановою про відкриття виконавчого провадження.

Територія Автономної Республіки Крим з 20.02.2014 визначається Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» тимчасово окупованою.

Із настанням зазначеної дати на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим діяльність державних органів, утворених відповідно до Конституції і Законів України, є неможливою.

Ураховуючи це, стягувач подав до відділу Державної виконавчої служби (далі – ВДВС) заяву про відновлення виконавчого провадження разом з оригіналом виконавчого документа, який в подальшому визнано втраченим.

Відповідно до підпункту 19.4 пункту 1 розділу XI «Перехідні положення» ГПК України у разі втрати виконавчого документа суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, незалежно від того, суд якої інстанції видав виконавчий документ, може видати його дублікат, якщо стягувач або державний виконавець, приватний виконавець звернувся із заявою про це до закінчення строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Про видачу дубліката виконавчого документа постановляється ухвала у десятиденний строк із дня надходження заяви.

Згідно зі статтею 23 Закону України «Про виконавче провадження» (у редакції, чинній на момент відкриття виконавчого провадження) строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються пред'явленням виконавчого документа до виконання. Після переривання строку пред'явлення виконавчого документа до виконання перебіг строку поновлюється. Час, що минув до переривання строку, до нового строку не зараховується.

Судами встановлено, що стягувач звернувся до ВДВС, державним виконавцем винесено постанову про відкриття виконавчого провадження, яке в подальшому набуло статусу «зупиненого». Однак судам не надано належних та допустимих доказів, які б свідчили про завершення виконавчого провадження, відкритого на примусове виконання наказу місцевого господарського суду. У зв'язку з цим визнали висновку, що строк пред'явлення виконавчого документа до виконання є перерваним, а тому строк пред'явлення зазначеного виконавчого документа до виконання не сплив.

Отже, враховуючи факт втрати ВДВС судового наказу, а також те, що строк його пред'явлення до виконання на момент подання заяви про видачу дубліката наказу не сплив, суди дійшли висновку про обґрунтованість зазначеної заяви та необхідність її задоволення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.02.2019 у справі № 901/2027/13 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79805630>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові КГС ВС від 18.06.2019 у справі № 910/10196/15.

4. ОКРЕМІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЗА ЗАЯВАМИ ПРО ВИДАЧУ СУДОВОГО НАКАЗУ

4.1. Якщо суд першої інстанції, до якого подано заяву про видачу дубліката виконавчого документа та поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання у адміністративній справі (провадження у якій було відкрито господарським судом до початку діяльності відповідного адміністративного суду), розглянув цю заяву як суд господарської юрисдикції, то судові рішення за наслідками такого розгляду може бути оскаржено до апеляційного господарського суду, а скарга підлягає розгляду за правилами ГПК України

У справі № 6/1793-НМ подано касаційну скаргу на ухвалу апеляційного господарського суду про закриття провадження з розгляду апеляційної скарги на ухвалу місцевого господарського суду про відмову в прийнятті заяви про видачу дубліката судового наказу та поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.

КГС ВС, скасовуючи ухвалу апеляційного господарського суду, зазначив таке.

З матеріалів справи вбачається, що суд першої інстанції, до якого подано заяву про видачу дубліката виконавчого документа та поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання у адміністративній справі № 6/1793-НМ (провадження у якій було відкрито господарським судом до початку діяльності відповідного адміністративного суду), розглянув цю заяву як суд господарської юрисдикції та відмовив у її прийнятті з огляду на відсутність процесуальних повноважень у господарського суду на видачу дубліката виконавчого документа та поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання у справах адміністративної юрисдикції. При цьому судом зазначено, що таку заяву може бути розглянуто в адміністративному суді за правилами Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) після витребування з господарського суду матеріалів справи № 6/1793-НМ.

Право на оскарження в апеляційному порядку ухвали суду першої інстанції передбачено частиною другою статті 254 та статтею 255 ГПК України.

Суд апеляційної інстанції, закриваючи провадження за наслідками перегляду зазначеної ухвали місцевого господарського суду, дійшов висновку, що відповідно до розділу IV ГПК України апеляційний господарський суд не наділений повноваженнями щодо перегляду судових рішень, винесених у порядку, встановленому КАС України.

Проте КГС ВС вважає, що такий висновок суду апеляційної інстанції не ґрунтується на матеріалах справи, оскільки ухвалу суду першої інстанції постановлено за правилами ГПК України, а тому її може бути оскаржено і апеляційна скарга на таку ухвалу розглядається за правилами ГПК України.

Право на оскарження судових рішень у судах апеляційної та касаційної інстанцій є складовою конституційного права особи на судовий захист. Воно гарантується визначеними Конституцією України основними засадами судочинства, які є

обов'язковими для всіх форм судочинства та всіх судових інстанцій, зокрема забезпеченням права на апеляційний перегляд справи (стаття 129 Конституції України).

Отже, конституційний принцип забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду гарантує право звернення до суду зі скаргою в апеляційному чи в касаційному порядку, яке має бути реалізоване, за винятком встановленої законом заборони на таке оскарження.

За наведених обставин КГС ВС дійшов висновку, що ухвала апеляційного господарського суду підлягає скасуванню з направленням справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.02.2019 у справі № 6/1793-НМ можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/80052609>.

Огляд судової практики розгляду Верховним Судом справ за заявами про видачу судового наказу, якщо заявником та боржником є юридична особа або фізична особа – підприємець. Січень – вересень 2019 року. – Київ, 2019. – 14 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень Верховного Суду, ухвалених у господарських справах. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

fb.com/supremecourt.ua

t.me/supremecourtua

[@supremecourt_ua](https://supremecourt.ua)